

MAGASINET

MEDLEMSTIDNING FÖR PAPPERS AVD 68

NR. 1 2020

Krönika

**Stora samhällsklyftor skapades
under de senaste trettio åren**

Vykortet

Peking

Ordförande har ordet

**Industriarbetsgivarna ställer ett
häpnadsväckande krav**

Avtal 2020

Avtalsförhandlingarna är igång och fram till 31 mars ska parterna konstruera ett avtal som vi alla ska kunna vara nöjda med. Det borde inte vara så svårt att enas, tycker man. Vi kräver inte orimliga saker. 4% löneökning är ett rimligt krav när man vet att nästan alla företag inom skogsindustrin har tjänat stora pengar under de senaste åren. Aktieutdelningarna har varit rikliga och nu är det vår tur att få smaka på den fina vinstkakan. En okunnig och virrig aktieägare kan undra varför det ska behövas, men en titt på produktionen ger alla svar. Det är företagets smärtsamt slimmade organisation som har skapat de stora vinsterna – och utan OSS hade vinsten aldrig blivit så hög.

Tyvärr är tempot på arbetsplatserna så uppskruvat att vi anställda sliter mycket hårdare idag än igår. Ålderstigen arbetskraft behöver längre återhämtning. Därför vill vi ha utökad arbetstidsförkortning.

Att förhindra nyanställda att välja själva hur de vill använda ATK under de första fem åren är varken demokratiskt eller modernt idag. Man är ingen attraktiv arbetsgivare om man diskriminerar anställda genom att dela upp dem i nya och gamla. Därför är vårt krav att avskaffa 5-årsregeln relevant.

I år har Industriarbetsgivarna ställt ett häpnadsväckande krav. De vill styra mer av din fritid – tiden utanför grindarna. Skulle de få igenom det kommer du bli tvingad att anmäla varenda bisyssla, och då kommer företaget ha rätt att förbjuda den om företaget anser att du inte får tillräckligt med återhämtningstid. Om det går igenom – vad kommer bli nästa steg? Du kan inte spela fotboll längre? Du får inte skaffa barn? Barn tar ju tid! Det är verkligen skrämmande.

Samma arbetsgivare vill införa en regel i vårt avtal som ger arbetsgivaren möjlighet "att vid en kontinuerligt driven fabrik och ändrade tekniska eller ekonomiska förutsättningar frånga den kontinuerliga eller delkontinuerliga driftsformen eller ändring av densamma i enskild avdelning." Krångligt uttryckt! Det betyder med andra ord att

"Aktieutdelningarna har varit rikliga och nu är det vår tur att få smaka på den fina vinstkakan."

de vill ha möjlighet att hoppa mellan olika driftsformer efter behov för att sänka personalkostnaden (din lön). Att de har det behovet förstår jag – men det är inte kompatibelt med VÅRT behov av en kontinuerlig, jämn och hög lönenivå.

Julbordsinitiativet!

Den 18 december blev vi bjudna till ett gemensamt julbord i PM3-lokalen. Det var ett verkligt fint initiativ från Johan och ledningsgruppen. Jag vill även den här vägen passa på och tacka dem för det. Överraskad är jag inte eftersom Johan redan tidigare har visat att han uppskattar anställdas insatser och är genuint intresserad av vår arbetsmiljö. Trevlig kväll blev det!

Erkännandet!

För inte så länge sen träffade vi Lars Lundin – Holmen Papers högsta chef. Ludde – som han själv vill bli kallad – tog upp att han är superimponerad hur vi i Hallsta har hanterat RMD stoppen. Från informationsspridning till de effektiva igångkörningarna. Hans beröm kändes väldigt bra, måste jag säga! Även om det inte kom som någon överraskning direkt. Vi vet att bruket har mogna och kunniga anställda. Jag vill gärna även nämna de nyanställda ungdomar som redan nu visar att vi inte behöver vara oroliga för brukets framtid. Kreativiteten och kompetensen har aldrig varit någon bristvara i Hallsta. Det vi skulle behöva mer av under den ekonomigoda tiden är en större personalinvestering som gör det möjligt att erbjuda slitna kamrater ett värdigt uttåg från arbetslivet. Är man slut i kroppen fast man bara är 63 skulle man kunna gå i pension med avgångsvederlag. Det skulle skapa en möjlighet för en och annan yngling att kliva in i arbetslivet. Vi behöver också fler kvinnor på bruket. En jämställd arbetsplats är det bästa arbetsplatsen.

Aleksandar

Hopp om en enad förening

»Från nu och fram till att de lokala löneförhandlingarna är klara någon gång i maj nästa år vill jag att ni medlemmar i avd. 68

visar den fackliga styrkan och lovar ni att det kommer 100 personer på medlemsmöte så lovar jag att komma dit. Vi ses!” Så avslutades min text senast jag skrev i Pappersmagasinet. Det är fortfarande aktuellt!

När den här tidningen kommer ut är vi mitt i avtalsförhandlingarna och mycket kan ha hänt mellan att jag skriver och ni läser men när jag har chansen ska jag skriva om det som nu skett i förhandlingarna. Aleksandar, er ordförande har bett mig skriva lite, aktuellt från förbundet är ämnet och det här borde gå i linje med det.

I avtalsförhandlingarnas början handlar det mest om att beskriva våra krav för motparten. För varje krav, som den här gången är 31 st, har vi förberett oss. Det är med argument, bakgrundsbeskrivning och ibland en berättelse om vad vi vill uppnå och varför. Vår motpart Industriarbetsgivarna berättar om det de vill ändra och varför. Vi anstränger oss, att få en förståelse för varför de vill försämrå våra villkor och vad de vill uppnå är viktigt. Kanske kan vi senare hitta något sätt att ge dem något för att få något annat. Det här kan låta lite mesigt och inte särskilt radikalt men det är vägen för att nå målet. Ett underskrivet avtal som höjer priset på Pappersmedlemmarnas arbete tillräckligt mycket. Det ska vara en blandning av löneökningar, höjning av ersättningar och villkorsförbättringar. Ambitionen är också att nå framgång i frågor som ger oss som förening och med det medlemmarna mer makt.

Efter att ha träffats sju gånger har vi lämnat inledningen där vi skapat oss bra bild av vad som är föremål för förhandling. Klimatet hårdnar lite. För att hålla kursen mot målet behöver vi släppa en del krav och IA likaså.

Vid det senaste förhandlingstillfället låg fokus på våra fem krav angående Livsarbetstid eller ATK som vi oftast benämner det.

- Öka avsättningen till ATK

"I en förening som vår behöver vi aktiva medlemmar och ju fler desto högre når vi."

- Övertidskomp läggs till ATK banken
- ATK till pension ger 58% extra avsättning
- Beräkningsgrunden för ATK ska vara på all lön
- Bort med 5 års regeln i ATK-valet IA har också ett krav på det här området.
- I samband med huvudsemesterperioden förläggs ATK-ledigheten endast efter överenskommelse mellan arbetsgivare och arbetstagare.

Tänk er att ni har ett riktigt bra tag i ett stort järnspett. Du lyfter upp det och använder tyngden i spettet och din egen kraft på vägen ner. Spetsen träffar marken och bara någon centimeter under jorden du ser, är det en stor sten. Stöten fortplantar sig genom spettet, upp genom armarna. Det känns som om de ska lossna från axlarna. Men stenen kanske ändå går att spräcka.

Vi kommer att ta oss an även de andra kraven med kraft och beslutsamhet. Jag hoppas ni förstår att det inte gör sig självt. Utan den Fackliga styrkan, som uppstår när vi får medlemsmöten som är välbesökta, medlemmar som på arbetsplatsen är tydliga med att de vill ha högre lön och bättre villkor, när vi inte det som är möjligt tillsammans.

I en förening som vår behöver vi aktiva medlemmar och ju fler desto högre når vi.

Den 7 maj har ni årsmöte, jag har också fått en inbjudan dit. Kanske får jag då möjlighet att säga några ord. Min önskan är att jag kan börja så här: - kamrater, årsmötesdeltagare tack för att jag får vara här med er. Tack också för er insats under avtalsförhandlingarna. Ert arbete och stöd gjorde att vi kunde nå framgångar som vi annars inte gjort. Både ni och jag vet att Pappers, vårt fackförbund, genom ett stort medlemsinflytande mobiliserat ett hårt medlemstryck. Vi har använt kraften i en enad förening.

Pontus Georgsson
Förbundsordförande

Utan öra inte höra

Arbetsmiljötemat i februari enligt vår årscykel för arbetsmiljö är buller, vibrationer och ergonomi så det passar ganska bra att i alla fall ta upp ett av dessa ämnen – buller.

De senaste 2 åren har vi anmält 7 st arbetsskador till AFA Försäkring och Försäkringskassan som är relaterade till hörselnedsättning/-skada. De allra flesta av dessa fall handlar om långvarig exponering (20-30 år) av höga bullernivåer över 85 dB(A) och peakljud som överstiger 100 dB(A). Orsaken till skadorna är i de flesta fall bristfällig användning av hörselskydd och/eller otillräckligt hörselskydd. Det har skett stora förbättringar av hörselskydden de senaste åren med förbättrad dämpning, passform, inbyggd kommunikation etc vilket förhoppningsvis så småningom kommer minska antalet rapporterade hörselbesvär. Under åren har även synen på användning hörselskydd ändrats.

Förutom att vi kan få hörselnedsättningar/-skador om vi slarvar med hörselskyddet så kan vi drabbas av högt blodtryck som kan ge hjärtinfarkt och stroke. I en kunskaps-sammanställning beställd av Arbetsmiljöverket 2018 har

forskare gjort en uppskattning att drygt 700 personer dör varje år där en bidragande orsak är buller, de flesta efter pensionering men drygt 70 dör i sitt yrkesverksamma liv. Detta kan jämföras med antalet dödsolycksfall som var 33 st året då rapporten skrevs.

Det är väldigt viktigt att skydda sina öron av ovanstående anledningar och kravet på Hallsta Pappersbruk är att hörselskydd ska användas i bullriga miljöer när bullernivåerna överstiger 85 dB(A) vilket det gör i våra produktionslokaler.

Även i våra verkstäder kan det bullra i nivåer som överstiger 85 dB(A). Här handlar det inte om ett konstant bullrande utan mer om perioder av buller – t ex slag med slägga och hammare, användning av vinkelslip eller andra maskiner där ljudnivån kan överstiga 100 dB(A). Här är det viktigt att förvarna sina kollegor i verkstaden innan bullrande arbete påbörjas så att de hinner sätta på hörselskydd.

Sköt om dina öron – var noggrann med att använda hörselskydd 100% i bullriga miljöer och använd skydden på rätt sätt.

100% användning ger förväntat skydd

99% användning minskar skyddet betydligt

90% användning, mycket lite skydd

Om du använder skyddsglasögon tillsammans med hörselkåpa finns det numera skyddsglasögon med extra tunna skalmar (3M Securefit 200) så att glipan blir minimal mellan skalm och hörselkåpa. Använder du korrigerande glasögon som gör att det blir en glipa mellan hörselkåpan och skalten kanske du ska använda hörselproppar eller bygelpropp.

Använder du hörselproppar ta dig tid att få in dem i hörselgången genom att rulla propparna innan du för in

dem. Vid användning av bygelproppar är det viktigt att de täcker hörselgången ordentligt. När det gäller hörselkåpor är det viktigt att dessa är hela - inga sprickor, hela tättningsringar. Det går att beställa nya tättningsringar till sina hörselkåpor. En rekommendation är att byta dessa efter ca 6-8 månader pga att de åldras.

Buller är oönskat ljud vilket är uppenbart i lokaler där vi har en ljudnivå på mer än 85 dB(A) men vi kan även ha buller i kontorslokaler. I dessa miljöer kan buller skapa

koncentrationssvårigheter och irritation. Detta är främst ett problem i kontorslandskap där telefonsamtal, spontanmöten inne bland arbetsplatser eller kollegor som lämnat

ett möte fortsätter mötet i kontorslandskapet. Här är det viktigt att respektera andras behov av en bra ljudmiljö.

Tomas Rosenblad

Rutiner som fungerade

Det var den 8:e januari på kvällen kl 21.00, och i vedhanteringen hände det att metalledektorn efter vedtrumman stoppade anläggningen. Operatören gick ner från manöverrummet och undersökte vad som hade hänt. Han hittade en stock med en granat i! Det var en luftvärnsgranat, en barlastad 9 cm granatgevärsgrenat (det innebär att man skjuter med full drivladdning med bara en betongklump som granat). Operatören kallade närmaste chef, som kallade på polisen. Polisen var lite osäker på om granaten var skarpladdad eller om det var en övningsgranat, så de kontaktade bombteknikerna. Under tiden så spärrade man av området och evakuerade all personal tills man hade säkrat av området. Men till slut tog man hela stocken med granaten och flyttade den till en säkrare plats där ingen kunde skada sig av granaten om den skulle lösa ut. Bombgruppen misstänkte att det kunde finnas en belysningskvar i granaten och därför tog man beslutet att flytta den till en säker plats tills den kunde frigöras och plocka bort den. Ca tre timmar efter händelseförloppet kunde man köra i gång anläggningen igen. Som tur var – det var bara en övningsgranat!

Granaten togs med för analys, men inget svar har kommit till oss.

Jag frågade skyddsombudet Andreas Karlsson som hade varit med delar av tiden på plats när händelsen med granaten inträffade. Han tyckte att arbetsledningen och fabriksledningen agerade mycket bra, man tog det osäkra till det säkra.

I förra numret skrev jag att företaget hade utlyst en tävling i PIA-rapportering på grund av att rapporteringen av riskobservationer hade gått ner kraftigt. Tävlingen avslutades vid julfesten i PM3:s gamla maskinsal. Om det ska vara tävlingar eller inte kan man tycka vad man vill om, men oavsett hjälpte det till. Flera personer som aldrig tidigare hade skrivit någon riskobservation gjorde det nu! Och det är ju mycket bra att flera personer rapporterar risker i PIA-systemet! Flera priser lottades ut för dem som hade skrivit riskobservationer. Totalt skrevs det 519 st riskobservationer, 256 st tillbud. 45 st skador utan sjukskrivning och 5 st olycksfall med sjukskrivning under 2019.

Arbetsjukdomar hade vi 11 st varav en med sjukskrivning och hela 5 st hörselskador. Det är viktigt att vi använder hörselskydd!

Det här året har börjat bra, inga olycksfall med sjukskrivning, men vi har 4 st mindre skador utan sjukskrivning. Riskobservationer har det skrivits 28 st och 25 st tillbud-rapporter.

Taisto Hautala

Mats Strömberg har under flera års tid varit i rehabiliteringsprocessen. Han har under den tiden träffat många olika läkare, företagsläkaren, allmänläkare och specialistläkare. Efter grundliga undersökningar har alla de kommit fram till samma slutsats - Mats klarar jobba max 4 timmar om dagen. Många möten blev det även med försäkringskassans handläggare. Mats behövde hjälp från dem. Genom att hans arbetsförmåga ligger på de nämnda 50% behövde han stöd genom sjukpenningen. Men tyvärr visade den orättvisa myndigheten ingen respekt för professionens utlåtande. De beslutade helt enkelt att inte bevilja Mats sjukpenning. Mats har överklagat beslutet med hjälp av Pappers. Vårt förbund beslutade att driva fallet mot Försäkringskassan med hjälp av LO-TCO jurister.

Tyvärr är detta en lång process och det kan ta flera år innan slutgiltiga beslutet kommer. Det är omöjligt att prognosera utfallet men vi hoppas att det blir ett bra beslut för Mats.

PappersMagasinet träffade honom på Pappers expeditionen och passade på att ställa några frågor till honom.

Upplever du idag Mats att du har fått stöd både lokalt och centralt?

Så fort mitt hälsotillstånd blev kraftigt försämrat gick jag till Pappers avdelning 68:ans expedition. Där träffade jag Ulrika Enlund som lyssnade på mig och tyckte att jag inte behöver gå genom den här resan ensam. Hon visste sen tidigare hur Försäkringskassan kan vara tuffa mot de som redan ligger. Hon tyckte att jag borde anmäla ärendet till Pappers centralt för att driva den vidare med juristernas hjälp. Jag kände oj nu pratar jag med någon som bryr sig. Plötsligt fick jag både hjälp, råd och stöd.

Om du inte hade varit med i facket, vad tror du att du hade gjort då?

Då hade jag aldrig orkat kämpa vidare! Hade säkert accepterat beslutet från Försäkringskassan. Jag skulle aldrig ha råd att kontakta någon jurist! Jag skulle aldrig klara denna resa ensam. Sjukdomen tar ganska mycket på kraften. Den ork jag har kvar gör det möjligt att jag jobbar halvtid idag! Jag trivs på det nya jobbet och den nya arbetstiden men jag får inte ihop det ekonomiskt.

Taisto Hautala

Mats Strömberg i samtal med Ulrika Enlund

För Hallstaviks- bygdens utveckling

Inspiration

- Bidrag till Valborgsfirande i Häverödal
- Bidrag till Hälsovecka i Hallstavik
- Hallstaviksdagen, hoppborg och karusell

Sponsringssamarbeten

- Hallsta IK
- Rospiggarna
- Häverödals SK

Bidragstagare

▸ Hallsta IK	25.000 kr
▸ Skebobruks kulturförening	40.000 kr
▸ Hallstaviks Ryttarförening	75.000 kr
▸ Folketshus i Herräng	25.000 kr
▸ Trästa Friförsamling	25.000 kr

Roslagens Sparbank har sedan 2001 avsatt 128 miljoner kronor för ett attraktivt och öppet Roslagen i tillväxt genom projektstöd, bidrag och stipendier. Huvuddelen har hanterats av bankens stiftelser för Näringsliv & Kultur respektive Forskning & Utbildning som genom åren stöttat många olika skolaktiviteter, kulturevenemang, samlingslokalföreningar och idrottsklubbar m.m.

Roslagens Sparbank

Trots att Sten Rinaldo (1906-1989) var född i Jönköping och uppväxt i Göteborg så är det ändå som skildrare av Roslagens skärgård som han är känd. Ja han inte bara skildrar skärgården, han personifierar Roslagens skärgård i hela sin person. Vägen till Lygne hamnskär gick via jobb som tecknare och reklamdesigner. Sten var anställd av Stockholms Tidningen som tecknare av serie strippar och arbetade åt ICA som tecknare av reklammannen ICAnders. En av sina mest kända reklamaffischer gjorde han åt rederiet Svenska Lloyd. Ett år före kriget arbetade han i London som reklamtecknare. Han var en flitig illustratör i olika tidningar och böcker, bl a P M Lijssings Norrtäljeböcker, och han ritade logotypen för Roslagens Konstnärsgille bara för att nämna några saker han gjort.

Genom giftermålet med Birgitta Hallström hamnade han i Furusund (granne med Astrid Lindgren) och där blev han kvar. Då han hade strandtomt vid Furusundsleden var det naturligt att Sten kom att utforska skärgårdshavet i Roslagen. 1968 kom Sten Rinaldo ut med boken Skärgård i förvandling som kom att följas av Överraskningarnas öar och Vägen till Skarv, som gavs ut i en ny upplaga 2001. I dessa böcker med skärgården som tema skildrade Sten en uråldrig skärgårdskultur som var på

väg att försvinna. Rinaldo tog vid där Sven Barthel och Roland Svensson slutat. Som en kulturgärning får också räknas den inventering av ejderbon som Sten svarade för i många decennier och som går 150 år tillbaka i tiden. Efter hans död har dottern Magdalena tagit över den uppgiften. Sten Rinaldo var socialdemokrat och var med i redaktionen för Arbetarekommunens tidning S-kontakt, han gjorde

Sten Rinaldo hemma i Furusund

Foto Roger Berglund

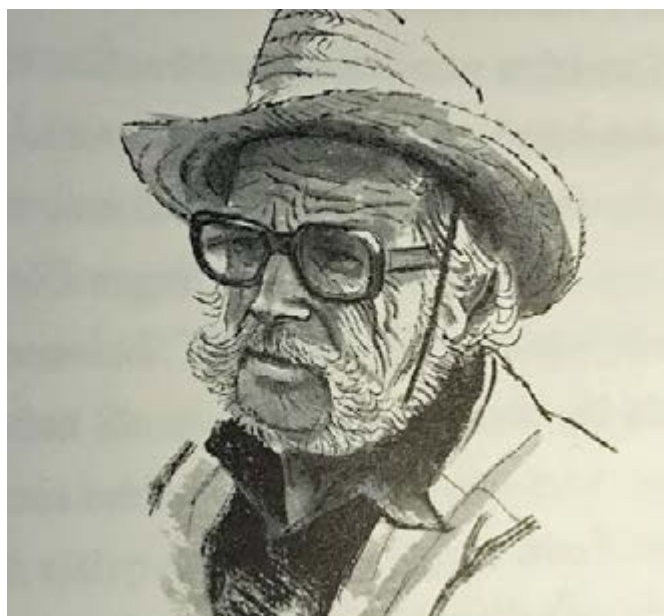
de åtskilliga illustrationer åt Socialdemokraterna i Norrtälje i skilda sammanhang t ex omslaget till 75 års-boken och han var den andre som fick mottaga Arbetarrörelsens kulturpris med motivering att han var "en lika strålande skärgårdsskildrare i ord som han är i bild".

Han tog ställning i viktiga frågor bl a biblioteken (och arbetsplatsbiblioteken) och Vietnamkriget. En gång sa han till mig "vi är nog med i samma register" (underförstått IB:s åsiktsregister). När biblioteken hotades av nedskärningar 1986 deltog Sten i en debatt på gamla biblioteket och sa; – Att ifrågasätta bibliotekens resurser är absurt.

2008 ställde hans barn, Magdalena och Bengt, ut efterlämnade verk i en utställning på biblioteket i Hallstavik. I samband med den utställningen köpte avdelningen en gouache av Sten Rinaldo. Det är ingen traditionell bild av skärgården eller Roslagen utan ett återfall i hans tidigare period av skämtbilder. Han har kallat den "I majoritetens gungstol finns det plats för många arsel", målad 1988 ett år före hans bortgång. Tolkningen av titeln överlåter han åt betraktaren.

Sten Rinaldo är representerad bland annat på Nationalmuseum.

Roger Berglund

Sten tecknad av Gunnar Brusewitz

*Hallsta pappersbruk en massa
har betytt för Holmens kassa*

Ur boken Roslags Rim

Inbjudan till

ÅRSMÖTE

Folkets Hus den 7 maj kl. 16.00

På dagordningen:

- Val av bl. a.:
 - Ordförande på 2 år
 - Styrelseledamöter på 2 år
 - Revisor
- Fråga om ansvarsfrihet
- Fastställande av lokal medlemsavgift

I år gästas vi av musiker Daniel Andersson. ABF är medarrangör av kulturinslaget. Vi kommer även att bland mötesdeltagarna lotta ut fina presenter från våra sponsorer. En måltid serveras i restaurangen Källan!

Välkomna!

Nils-Erik Fimpen Nilsson

Roger möter Fimpen

Innan jag ens hunnit fram till huset på Fridavägen dyker Nils-Erik "Fimpen" Nilsson upp i dörröppningen och hälsar välkommen. Pigg och glad som alltid. Vi slår oss ner vid köksbordet där en stor bukett med gul-röda tulpaner skvallrar om att Fimpen fyra dagar tidigare fyllde 83 år. Hustrun Yvonne bjuder på hembakt och sätter sig med oss.

Jag ber Nils-Erik börja med att berätta lite om sin bakgrund. Hans far Hjalmar, född 1896, arbetade först på Johannisfors cellulosafabrik nära Forsmark. Han knöt säck där. Modern Judit var hemmafru. I början av 1920-talet flyttade Hjalmar till Hallstavik och fick anställning i sliperiet på pappersbruket där. Fabriken i Johannisfors brann ner 1931 och många därifrån sökte sig då till Hallstavik. Efter några år blev han Eldare på Ångkraftcentralen.

Nils-Erik föddes på BB i Östhammar 1937. Sju år gick han i skola i Hallstavik och som 14-åring, direkt efter skolan, började Fimpen på pappersbruket den 1 augusti 1951. Det hade försvunnit ett gäng killar till Stockholm och

därför fattades det lite folk på Holmens. Han började på rörverkstaden men ansågs för ung och klen (tror Fimpen) och fick därför gå runt på en del andra jobb. Provtryckte slang i sliperi 2 med Einar Lindblad och var sen med i barkhusgänget med bl a Agne Gardehed som var otroligt stark. Ruben Eriksson var en häftig kille som varit blylödare uppe i Rjukan i Norge på 30-talet, det var ju dåligt med jobb här hemma då. Han och Albin Pettersson åkte till Norge. Rjukan var som ett brukssamhälle och där fick man jobb då. Visserligen lite enklare jobb för Rjukan var en specialanläggning för tungvatten. Det fanns tyskar där redan då. Men Ruben såg vart det var på väg och återvände till Hallstavik 1938.

När jag började var det mest kopparrör men sen kom de syrafasta rören. Kopparrören var bra, man behövde inte göra rent dem, men de nötte istället. En 6 meters pipa var det 3 mm gods i sen fick man själv göra flänsarna men när det satt en pump direkt efter så nötte det.

På gamla rörverkstad var det inte mer än 12-14 personer, det blev mer på 60-talet – kanske 20 då plus inhyrd personal ibland. Den första firman jag kommer ihåg var en som hette Hjulström från Furuviik i Gävle. Snacka om kontoret på fickan. Han hade en smålandsbörs som var nära en decimeter tjock. En gång bjöd han några av oss på hockey i Gävle och på vägen upp bjöd han oss på restaurang. -Ta för er, sa han, jag bjuder och så tog han upp plånboken. Herregud! Ögonen höll på att ramla ur skal-len på en – jag hade aldrig sett så mycket pengar förut!! När PM 3 skulle byggas tog man in en stor firma från Göteborg, Rör & Maskin, som alltid hyrde ut folk vid storhelger. På rörverkstad fick vi fyra ungrare. Glömmer aldrig Gesa Nagy. Han hette samma som min favoritmatchboll Nagybollen även om de blev tunga som bly när de blev blöta. Lennart Joelsson vet för han blev sjukskriven en vecka för hjärnskakning efter han blev träffad av en sån boll och fick bäras av plan. Gesa hade lärt sig svenska och ville läsa mycket så Sigge Grähs hade full upp att skaffa böcker åt honom. Han kom från en plats i Ungern där vikingarna dragit båtar över en ås. När Gesa tänkte på svenskar såg han storgästa vikingar framför sig. När han mötte Stor-Ragnar från Skebo gick han fram och kände på hans muskler och sa "stora starka svenska viking". En gång på finsortering på första plan, det var lågt och trångt där, så när man skulle fästa en talja fick byggnadsborra hål i taket och sätta en bricka och ögla som vi kunde

fästa taljan i. Vi stod där och mätte och skulle markera var man skulle borra. Vi hade skaffat bockar och hade gjort en konstruktion med taljan och skulle just palla upp när Ragnar kommer in, tittar och frågar om vi skulle upp eller ner och sen lyfter han alltihop och Gesa ropar ”märk nu fort som fan”. Ragnar var även utkastare på Folkets Hus i Skebo.

Kommer ihåg en otäck händelse i sulfiten 1950 tror jag. Det var en vi kalla Smed-Bror, han bodde granne med Ruben i Tallhyddan. De skulle upp med en motor för en trappa men så föll den och Smed-Bror fick den på sig och klämdes ihjäl mot räcket.

Själv har jag klarat mig bra det vara bara en gång i grovsoreringen, en pingstafton, när jag skulle täta en läcka. Jag klev upp på en bock. Bocken för iväg och jag föll ner och slog huvudet i väggen och tyvärr var det ett armeringsjärn som stack ut från väggen just där. Så det blev lite blodvite i bakhuvudet.

Jag gick med i facket direkt jag började och då fick man åka hem till uppbörds mannen och betala där, så var det till slutet av 50-talet. På rörverkstan jobbade Bertil Johansson, Beppes farsa, han var skyddsombud och ersättare i styrelsen tror jag. Han hade reda på sig, verkligen. Lite senare kom Lasse ”rödsäck” in i bilden. Han hade hand om utbildningar.

1957 åkte jag in i lumpen, sökte till flottan och hamnade i Karlskrona, och fick göra 13 månader. Jag såg det som en riktig utbildning. Var laddare på en 10,5. Det sitter i mig än idag att man alltid ska ladda med en knuten näve, får inte vara fingrar i vägen för bakstycket kommer så snabbt

så in i helvete. En gång fick tre minsvepare följa med Älvsnabben till Trondheim i Norge. Älvsnabben skulle sen vidare till Spetsbergen. Vi hette Ramskär (minsvepare 62) och sen var det Landsort och Ulvön. En månad tog vår resa. Trondheim hade byggts upp efter kriget och när vi kom dit skulle vi ut och festa. Det blev några incidenter för i Norge var spriten 60 procentig. Jag sa till grabbarna att vara lite försiktiga men de höllde i sig som vanligt och kom inte i land. Innan jag kom ut på sjön var jag i vakten ett tag, fick vara där över julen. Det var ju efter Ungern-krisen så det var lite extra bevakning vid den tiden.

Enda erfarenheten av sjön innan lumpen var en vecka till Åland med Stor-Länken, Lennart Hellström. Han hade två kikare i båten men fick sälja en för att få soppa till hemresan. Vi hade sagt hemma att vi skulle tälta i Grisslehamn. Vi var fyra i båten och när vi åkte ut gick Länken och Knallen och lag sig men hade innan sagt till oss hur vi skulle navigera. När Set och jag lade ut kursen var det nära att vi gick några grader för mycket syd och riskerade att hamna i Estland men det gick bra vi kom till slut till Mariehamn.

Fimpens föräldrar bodde i början på Sliparegränd, sen på Tyskavägen 20 innan de bytte till nr 18. Men när man blev pensionär fick man inte bo kvar i Holmens lägenheter. Nils-Erik fick då flytta in efter föräldrarna vilket passade Fimpen bra då han vid det laget hade familj med två barn. Innan hade de bott på Sliparegränd 2 i två år. I mitten av 60-talet rev man Sliparegränd 2 och 3 och Holmens skulle bygga en masonitfabrik där istället. De som höll på där lyckades med en bormaskin tända eld på skogen och sen blev det inget av bygget.

Lars-Erik Jansson, Nils-Erik Nilsson och Johnny Karlsson på torget 2015.

Rörverkstaden. Fimpen i mitten bakom han som sitter. Foto Curt Larsson

Hade inte så mycket att göra på fritiden det fanns ingen ungdomsgård. Men vi hade en tandläkare Söderlindh som var jätligt bussig. Hemma hos honom fick vi spela bordtennis. Åkte lite skidor, men sen börja jag med fotboll i yngre pojklaget. Det fanns ett äldre pojklag också där man fick vara med ibland. Kommer ihåg första bortamatchen, vi fick åka tåg till Ununge. Juniorlaget var bra vi gick till final i en turnering i Rimbo. Skulle spela mot Knivsta och får stryk med 5-3 trots att vi var favoriter. Spelade i a-laget några år och var med och tog upp laget i division 4. Sen fick jag diskbråck och opererades och efter det blev det bara sporadiskt som jag var med. Jag var inte med när laget gick upp i 3:an. Efter fotbollen var jag och Peter Ådeby lagledare i ishockeyn och det gick ganska bra för oss, var i slutspel nästan varje år. Vi bodde ju nära idrottsplan. På vintern spolade vi plan så det blev en bandybana där. En gång kom Nordin upp och fick se isbanan och då sa han det där var idealiskt för isracing. Så i februari 1958 körde man isracing där. Man fick låna in höbalar som skydd mot järnräcken runt löparbanan.

Träffade Yvonne på en dans i Vikingalunden på Väddö man hängde ju med gänget och cyklade runt till Norrskedika, Östhammar och Grisslehamn på den tiden. Även om jag inte var så mycket för att dansa.

Jag har trivts bra på Holmens – det har varit bra kompisar. Men lönesättningen var lite konstig. Det var hela sju lönegrupper och redan när jag var 18 år hade jag gjort så många olika jobb som vilken som helst. När jag kom tillbaka efter lumpen skulle de ha ett 11:e jourlag och då hängde det på mig för att få ihop det. Då sa jag till Rör-Jocke att jag ville ha grupp 5. Sen kom semestern och un-

der den träffade jag en extrabas som berättade att jag fått grupp 5!!

Kommer ihåg en episod. Det var ett tag som vi hade en provisorisk rörverkstad norr om gamla verkstan, där var dom som gjorde stroppar. På en lördag skulle jag svetsa något på Johnny Karlsons bil – en Saab. Då kom Roine Carlsson och sa att man skulle koppla loss batteriet. Alma var också med och hade en vattenslang i beredskap. Det var trångt därinne och det hängde en oljeindränkt presenning som skydd mot gniststänk där. Den fattade eld och jag skrek till Johnny att backa ut bilen fort som fan och då fastnade vattenslangen i kofångaren och gick av. Vi fick ta hinkar och kasta vatten med. Roine sprang upp till portvakten och industribrandkåren kom ut. Sen fick Alma gå brandvakt till kl. 17 på lördagen – det var han glad för, för då tjänade han extra.

Sista gången jag var nere på bruket var 2015 vid 100 års-jubiléet. När vi var in på PM 3 sa jag till Dag Engman att jag skulle gå ifrån ett tag – ville se det sista jobbet jag gjorde ett par dysor på PM 3. Jag sa på skoj att det var så fint gjort att man kunde tro att de inte kört maskinen sen jobbet. Då skrattade Kalle Ström när han hörde det. Fimpen slutade på bruket 22 januari 2003.

Till sist måste jag fråga hur Nils-Erik fick smeknamnet Fimpen? -När jag var grabb så fanns det en anslagstavla nära Tyskavägen 20. Där stod gubbarna och pratade och rökte. Där plockade vi, Nisse Dalberg och jag, fimpar och då var det ransonering på tobak, Sen sålde vi bl a till en vi kallade Svarta mannen som rökte pipa. Det var så det var.

Roger Berglund

2019 års pensionärer och "25-åringar". Längs ner fr.v.: Niclas Andersson, Dan Buskhe, Vuokko Taipale, Kurt Flemström, Kenth Eriksson, Bernt Karlsson, Stefan Sjölund och Mats Svedlund. Översta raden: Karl-Erik Bilar, Fredrik Andersson, Matts Asplund, Lars Lundin, Håkan Lunden, Johan Abrahamsson, Anders Bergström och Lars-Göran Karlsson.

Kära vänner – blivande pensionärer!

Vad skönt att ni äntligen går i pension! För er, alltså. Nu kan någon bortklemad 90-talist gnugga sina händer, axla era mantlar och ta över det ansvar som vilat på er i så många år. I dagens Sverige gäller inte längre honnörsord som "ansvarsfull", "hederlig" och "lojal", sådana epitet som passar in på er som hand i handske. Ord som "plikttrogen" och "punktlig" förhånas och verkar vara på väg att tippas på historiens skräphög. Idag är det ungdomen som gäller och den betraktar alla som är äldre med misstänksamhet eller något man ska ha överseende med. Fast när IT-bubblan sprack fick omvärlden smärtsamt erfara att livserfarenhet är något man inte kan klara sig utan. Alla de unga, vackra människorna rusade framåt i kollektiv yra och kraschen blev också hård och smärtsam. Hade såna som ni, äldre och vackra människa, funnits till hands hade ni med bestämd hand dragit i bromsen.

Alla vet att idrott idag är "big business". Det står stora pengar på spel och verksamheten drives som vilket företaget som helst. Här har man verkligen insett vikten av

att ha blandat manskap. Det måste finnas ungtuppar som vill framåt och tror sig vara bäst i världen. Men det måste också finnas gamla rävar som vet att så inte alls är fallet och kan kyla ner dem när sinnet rinner. Utan erfarenhet i bagaget vinner man inga stora matcher, och utan er erfarenhet hade all verksamhet lagts ner för länge sedan.

Man brukar säga att man inte saknar kon förrän båset är tomt. Det är många som framöver kommer att märka er frånvaro och då inte minst jag själv. Och egentligen tycker jag inte att ni har varit någon jättepropp. "Jättebra", "jättetrevliga" och "jätteduktiga" är ord som passar bättre i sammanhanget. Det är så vi kommer att minnas er, vi som fått nöjet att känna och arbeta med er.

Ni kan njuta av tiden som pensionärer med gott samsamte och fördriva tiden med kafferaster, lite bridge och lite skvaller.

Jag vill också passa på och gratulera alla 25-års jubilarer! Grymt bra jobbat! Håll i, pensionen är inte långt borta!

Aleksandar

På slutet av 80-talet växte nationalismen i Jugoslavien. Den kom synligt fast ändå smygande. Nationalisterna drömde om nya, etniskt rena länder. Efter Titos död växte deras kraft snabbt. Men det var inte bara Titos död som gav dem vind i seglen. De stärktes av den starka ekonomiska krisen som landet sakta men säkert sjönk ner i. När vanliga arbetare inte kunde försörja sina familjer blev de nationalisternas rekryteringsgrund.

Varför blev det så? Jo, när vi inte längre kan ordna det mest grundläggande i livet, som mat på bordet, letar vi efter förklaringar till varför. Då kommer nationalisterna med sina syndaböcker. Och så är det alltid! Nationalismen växer i krisen. Det gjorde den 1931 i Tyskland också. De ekonomiska påfrestningarna ledde in den tyska demokratin i en djup kris. Och krisen ledde till något som mänskligheten aldrig får glömma! Nazisterna serverade de frustrerade tyskarna en rad syndaböcker. Och oskyldiga människor offrades på nationalismens altare.

Hur är det med Sverige? Det finns två huvudorsaker till

de försämringar vi skådar idag. En är globaliseringen som startade flyttkarusellen av svenska företag redan under 80-talet. Sugna på att optimera vinsterna genom att sänka produktionskostnaderna, flyttade de sin produktion utanför Sveriges gränser. Många jobb försvann och arbetslösheten spred sig. En annan orsak till försämringarna i människors levnadsvillkor är att listiga företagsägare staplade övervinster i skatteparadis – och blåste det egna landet på stora skatteintäkter. Det gjorde de trots att de visste att det var skattemedel till välfärden som hade gjort Sverige till landet med världens högsta sociala trygghet.

Idag tävlar kommuner om att ta ut lägst skatt för att locka folk att flytta dit. Man har skapat en känsla av att det är fult och dumt att betala skatt. Man har glömt att skatten bara är ett medel för att finansiera den sociala trygghet som vi önskar oss. En obalans har skapats – vi vill betala så lite skatt som möjligt och samtidigt ha så stor social trygghet som möjligt. Tyvärr är det en omöjlig ekvation, och det finns ingen politisk makt i världen som kan åstadkomma det.

Konsekvenserna av denna illusion möter vi i vardagen. Sjukvården underfinansieras, Försäkringskassan tvingas till besparingar som orsakar enormt lidande, Arbetsförmedlingen tvingas till rationaliseringar och ineffektivitet, skolans resurser begränsas kraftigt. Man snålar till och med på blöjor åt våra svagaste gamla inom äldreomsorgen. Fattigpensionärerna blir fler. Ungdomarna fastnar i oseriösa anställningsformer som ger låga inkomster och hindrar dem från att skaffa eget boende.

Allt det här började under 80-talet. Stora samhällsklyftor har skapats under de senaste trettio åren. Och de är fortfarande djupa. I detta nu dyker, som på 1930-talet, nationalisterna upp och erbjuder oss syndabockar som inte kan försvara sig – nyanlända! Under 1992 flydde ca 50 000 bosnier från kriget till Sverige. De flesta placerades i flyktinganläggningar som då och då utsattes för nationalisternas vrede. Primitiva flyktingboenden beskrevs i den nationalistiska propagandan som flotta och lyxiga. Syftet var att väcka svenskars vrede och förakt mot den invandrargruppen.

Nu kan vi med facit i hand dra samma slutsats som SvD gjorde 2016 (<https://www.svd.se/forskare-soker-svar-i-bosniers-integration>) – att trots lågkonjunktur och trög start, har flyktingarna från Bosnien-Hercegovina lyckats bäst med integrationen. En stor majoritet av oss har ett jobb och är uppskattade medborgare. Ingen av oss upplevs idag som syndabock. Därför pekar nationalismens dyrkare idag ut nya syndabockar. Nu gäller det

syrianer och andra utsatta människor som har sökt skydd i vårt trygga land.

Nationalisterna pratar inte om globaliseringen och bristen på skatteintäkter som har dränerat landets välfärd under trettio år. De pratar inte om stora företags svekfulla beteende. De pratar inte om att de flesta nyanlända har just den ålder som är bäst utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv. Så fort de lär sig språket kommer de flesta av dem att ta lågavlönade jobb som få svenskar väljer. De kommer att betala skatt och bidra till vår gemensamma välfärd.

Nationalisternas lösning är att stoppa invandringen. Men på vilket sätt skulle det gagna landets ekonomi? Om alla taxiförare med utländsk bakgrund lämnar Sverige kommer svenska förare att ta deras jobb. Men kommer de att få högre löner och betala mer skatt? Bara den som är naiv kan tro det! Lönerna kommer att förbli låga oavsett nationalitet, och landets ekonomi vinner inte på det. Kostnaden som landet har för integration är en investering. För att säkerställa välfärden i framtiden behöver vi bli flera, inte färre, och nativiteten i Väst Europa ser inte lovande ut.

Vi måste alla bilda oss uppfattningar som bygger på fakta. Att lägga skulden på oskyldiga människor kan bara leda oss i samma riktning som Tyskland 1931, Bosnien 1992 och Syrien 2011.

Aleksandar

ERIKS HÖRNA

Människor under påverkan....

*Människor under påverkan
Av såväl sina sorgestunder
Som sina glädjeglimer
Och av varandra
Lunkar antingen lugnt
Eller snubblar sej snabbt fram
Från arla
Till särla
Och från uppvaknande
Till insomnande*

Sittstrejken som var inledningen på den stora gruvstrejken 1969

I december var det 50 år sedan den stora gruvstrejken 1969 bröt ut vid LKAB-gruvorna i Kiruna. Den kom att omfatta närmare 5.000 gruvarbetare från Kiruna, Malmberget och Svappavaara och varade mellan 9 dec till 4 februari 1970. Det var en historiskt viktig strejk både politiskt, fackligt och arbetsrättsligt.

Man måste komma ihåg att efter Saltsjöbadsavtalet 1938 hade det i stort sett varit lugnt på den svenska arbetsmarknaden. Samförståndsandan härskade. 1968 kom Sara Lidman ut med boken Gruva där hon intervjuade gruvarbetarna i Kiruna om de eländiga arbetsförhållandena i gruvan. Året efter stod man inte ut längre. Dålig arbetsmiljö, dåliga löner, missnöje med den fackliga ledningen och arbetsgivarens attityd mot gruvfolket bidrog till att strejken bröt ut – Nu eller aldrig stod det på plakaten.

Det finns mycket man kan skriva om när det gäller gruvstrejken. Företagets och regeringens roll, splittringen mellan socialdemokrater och kommunister och om det fantastiska stöd som denna s k vilda strejk fick från hela världen, som en kuriositet kan nämnas att det kom en dollar i ett brev från Peru. En effekt av strejken blev att antalet konflikter och olagliga strejker kom att bli betydande

under hela 70-talet. Den mest bestående verkan av gruvstrejken var ändå den genomgripande arbetsmarknads-lagstiftningen som kom några år efter strejken och där gruvstrejken hade en avgörande betydelse. Arbetsmiljö-lagen, Lagen om anställningsskydd, Medbestämmande-lagen, Förtroendemannalagen med flera lagar och förordningar har vi fått som en följd av det som startade när 35 arbetare på truckverkstaden i Leveäniemigruvan inledde en sittstrejk på morgonen den 9 december 1969.

Roger Berglund

Citatet

Det är egentligen det som är det viktiga med strejken, att civilkuraget ökar så enormt. Arbetarna får klart för sig vilken jävla betydelse klassen har, hur beroende bolaget är. Bolagsgubbarna är som gökungar – vi matar dom. Dom är inträngare och puffar vi dem ur boet klarar dom sig inte. Under en strejk kommer man underfund med att man har makt. „

– Harry Isaksson i Malmbergets Strejkkommitté

■ TYCK TILL OM FÖRETAGETS JULBORDS FEST

Den 18 december bullrade igen i den stora PM3 hallen. Maskinen stod inte på sin plats och producerade papper som vanligt men en annan produktion tog farten istället. De många anställda som tackat ja till inbjudan skapade tillsammans en god julstämning. God mat och dryck blev det och en fantastisk duktig trubadur. Vem vet - det blir kanske en ny tradition att hålla julfest i treans gamla lokal.

TOBIAS KARLSSON

EBH, skl 2

"Det var bra ordnat med bra mat och trevlig underhållning. Dessutom lite annorlunda med PM 3:s maskinsal som festlokal men överdrivet fin var den kanske inte."

ÖRJAN OLSSON

UH

"Det var väldigt fint initiativ! God mat och dryck, trevligt sällskap och proffsig underhållning. Jag tror att många har uppskattat festen"

Julfest på PM3

Stig Malm och Johnny Karlson går i tåten 1993

Första Maj har i Sverige firats som arbetarrörelsens högtidsdag sedan 1890. Det var Andra Internationalen som proklamerade dagen som arbetarnas högtid världen över. År 1890 demonstrerade man i Stockholm och på ytterligare 20 platser runt om i landet.

I Roslagen hölls den första demonstrationen i Norrtälje 1904. När den första demonstrationen ägde rum i Hallstavik kan vi inte säga med hundra procentig säkerhet men troligtvis 1916. Pappers avd 68 bildades i september 1915 och fanns inte som en organiserad kraft 1 maj 1915. Den enda arbetsstyrka som fanns på plats, förutom de som byggde bruket, var arbetarna på ångsågen och dessa var säkert inte starka och modiga nog att anordna en demonstration 1915.

1916 deltog avdelningen i 1 maj-firandet och sedan dess har man varje år högtidlighållit arbetarnas helgdag. Ibland har socialdemokrater och kommunister och syndikalister gått i varsina tåg, ibland har det funnits enhetskommittéer som ansvarat för ett gemensamt 1 Maj. Någon gång i slutet av 60-talet eller början av 70-talet upphörde demonstrationerna. I mitten av 70-talet började den nya vänstern,

anförda av SKP, att demonstrera under beteckningen Enhet-Solidaritet. Det fick fart på socialdemokraterna som bestämde att återuppta demonstrationerna 1976. Tyvärr var det ett uselt snöväder 1 maj 1976 och (s) ställde in demonstrationen och samlades till möte på Folkets Hus istället. I Enhet-Solidaritet trotsade man vädret och en mindre skara gick genom samhället till Centrumtorget.

Den 2 maj 1980 var storkonflikten som omfattade nära 1 miljon arbetare ett faktum. I Hallstavik strejkade arbetarna och kampviljan var stor. Kanske bidrog det till den största manifestationen i Hallstaviks historia. Ett långt demonstrationståg ringlade genom samhället och vid torget hade över 700 personer samlats. Tidningen Sia rapporterade från Hallstavik.

LO-ordföranden Stig Malm kom till Hallstavik 1 maj 1993. Bruket hade varslat 100 arbetare och det var en krisstämning i landet. Denna gång samlades ca 600 personer varav ca 60 skogsarbetare från Härjedalen-Hälsingland som hade rest till Hallstavik för att demonstrera.

Roger Berglund

Siri Dahlberg och Melker Edman 1 maj 1989

Socialdemokraterna tågar till gamla Folkets Hus 60-tal

1980 Sia rapporterar från Hallstavik

SKPs ordf. Roland Pettersson talar på Centrumtorget 1976

1920-tal kommunisterna hyllar Sovjetunionen

Ca 1700 medlemmar unga medlemmar finns det i Pappers – dvs personer födda 1990 och senare. 2020 är dessutom året då Pappers firar 100 år som förbund! Ungt och gammalt samtidigt liksom.

I samband med tankarna runt ett 100-årsfirande föddes projektet "Ung 2020". Skulle de hundra åren firas som ett "vanligt" kalas och bjuda in några vanligtvis lite äldre ordföringar eller skulle förbundet våga sig på något anorlunda? Det ena behöver inte nödvändigtvis utesluta det andra men här bestämde man sig för att det var viktigt gå vidare med det unga.

Resonemanget har varit att många unga har vaga kunskaper om vad facket är då de inte alltid har någon kunskap med sig hemifrån och inte heller har någon fack-kunskap på schemat i skolan. Samtidigt pågår en generationsväxling i branchen, även bland förtroendevalda. Småningom ska nya fackliga företrädare skolas in, väljas in, eller åtminstone kunna ha förståelse för att en arbetskamrat kan behöva vara borta från jobbet några dagar för att gå tex en skyddsombudsutbildning. Som alltid är det alltså viktigt att tänka framåt!

Den 30 september – 2 oktober kommer ungdomar och

medlemmar födda 1990 eller senare att bjudas in för att Pappers firar 100 år. Aktiviteter under dessa dagar kommer att vara med fokus på framtiden och vad det finns för möjligheter att påverka arbetsplatsen genom facket. Ett axplock ur innehållet från dagarna ser ut som följande: föreläsningar från ledande företrädare inom Näringslivet och Fackföreningsrörelsen, digitala interaktionsseminarier från samtida kända profiler som berör aktuella ämnen och – en galamiddag med (en än så länge hemlig) världsartist!

Men redan i höstas träffades unga representanter från avdelningarna runt om i landet på Runöskolan för att ta fram ämnen till det kommande eventet. Då var också handbollsspelaren och samhällsdebattören Linnéa Claesson där och föreläste.

Fram till och med februari är projektledaren för Ung 2020, Sara Wiinikka, ute på en bruksturné för att träffa så många unga som möjligt. I början av januari var det Hallstas tur och då träffade Sara ca 20 unga pappersmedlemmar för att berätta mer om projektet och kommande event.

Anders Lidén

*Vi är inte bara framtiden
- vi är nu också!*

PAPPERS.SE/UNG-2020

Nu är det mindre än åtta månader kvar till det stora eventet på Stockholm Waterfront. Unga Pappersmedlemmar från hela Sverige kommer att samlas för att fira att Pappers fyller 100 år. Vi kommer att prata om saker som berör ditt arbete nu och framöver. Det kommer att vara roligt, viktigt, lärorikt, mycket skratt och häng med andra unga inom branschen. Det här är ett event du inte vill missa. Om du är medlem och 30 år eller yngre, så kommer du att få en inbjudan i slutet på mars. Så håll utkik i din brevlåda! Anmälan är sedan öppen till 8 maj.

Vi i projektgruppen har under vintern varit på bruksturné och besökt alla Pappers 54 avdelningar. Vi har pratat med över 900 unga arbetare och berättat för dem vad

UNG2020 är för något. Det har varit intressanta och roliga möten, många koppar kaffe och en och annan chokladboll. På vår Instagram [p_ung2020](#) kan du se bilder från bruksturnén och om hur projektet fortskrider.

Det sjätte och sista avsnittet av vår podd Fiberfabriken släpps den sista februari. Har du inte lyssnat på podden än så gör det! Du hittar den där poddar finns. Mer information om eventet kan du hitta på Pappers hemsida. Där hittar du också kontaktuppgifter till oss i projektgruppen om du undrar över något.

Sara Wiinikka,

Pappers

Vårt land har ända sedan 80-talet haft en utveckling där klyftorna mellan människor stadigt ökat. LO:s lönerapport 2019 visar att lönegapet mellan arbetare och tjänstemän nu är lika stort som det var på 1930-talet. Samtidigt visar LOs senaste undersökning om den svenska maktelitens löner att inkomstskillnaden mellan en vanlig löntagare och en toppdirektör nu är den största någonsin. 2018 tjänade de 50 direktörer på svenska storföretag som ingår i undersökningen 61 industriarbetarlöner. Deras genomsnittliga årsinkomst var nästan 23 miljoner. Det är mer än vad många LO-medlemmar tjänar på en hel livstid. Och detta är alltså samma direktörer som nu säger att LO-förbunden borde växla ner löneökningstakten för vanligt folk. Mitt svar till de direktörerna är enkelt; glöm det! Vi ska tvärtom se till att våra medlemmar får välförtjänta lönellyft.

Avtalsrörelser och avtalskrav kan verka komplicerade men egentligen är det väldigt enkelt: vi ska se till att våra medlemmar får bättre villkor och bättre betalt! Så är det även i avtalsrörelsen 2020. I år har vi samordnade för-

handlingar mellan tolv förbund. Två förbund har valt att förhandla själva, däribland Pappers. Det har jag respekt för. Varje förbund har att fatta sitt eget beslut.

De avtalskrav som förbunden inom samordningen har är klara och tydliga: Tre procent i löneökning plus en låglönesatsning för de som tjänar under 26 100 kronor i månaden. Det betyder en extra satsning, framför allt för lågavlönade kvinnor.

Eftersom många av våra medlemmar börjar arbeta tidigt har vi också enats om ett krav på inbetalningar av pension redan från första intjänade lönen. Det är faktiskt en riktigt stor ungdomssatsning, även om dagens unga kommer att få de pengarna först när de går i pension. Dessutom kräver vi starkare skydd mot sexuella trakasserier och bättre möjlighet till rehabilitering.

Våra krav är rättvisa, realistiska och väl avvägda, även om arbetsgivarna säger att de är för höga. Men det har de sagt i varje avtalsrörelse i hundra år. Oavsett konjunkturläge. Vi ska göra det vi alltid har gjort. Vi ska se till att våra

medlemmar får bra villkor och välförtjänta reallöneökningar. En del av er kommer att vara med och förhandla. Det kommer säkert att bli tufft, men det är vi vana vid. Vi kommer inte att släppa målet ur sikte. Vi ska se till att våra medlemmar får en rättvis del av kakan.

Men vi måste också hjälpas åt att sätta press på politikererna. Vi måste få en politik som åter sätter vanligt folk i fokus. En helt enig LO-styrelse har därför nu lyft fram fyra områden där tydliga förändringar måste ske.

För det första måste pensionerna för vanligt folk öka rejält. När vi fick det nya pensionssystemet 1990-talet var målet att man skulle få 72 procent av sin slutlön i pension. Vi är långt ifrån det målet idag. För att nå dit krävs statliga tillskott och ökade avsättningar till systemet. Dessutom måste sjukförsäkringen förbättras rejält. Man ska ha rätt till trygghet även om man blir sjuk.

För det andra måste något göras åt Sveriges extremt liberala arbetskraftsinvandring. Det är orimligt att människor från hela världen kan komma hit, utnyttjas av oseriösa arbetsgivare och jobba för låga löner och dåliga villkor. Självklart ska folk från andra länder vara välkomna hit för att jobba men då i branscher där det är brist på arbetskraft.

För det tredje måste politiken stå upp för trygga jobb. Vi

har nu inlett förhandlingar med arbetsgivarna om trygghet och omställning. Men låt mig göra en sak klar: LO kommer aldrig acceptera att en socialdemokratisk regering driver igenom försämringar i arbetsrätten eller arbetslöshetsförsäkringen.

Sist, men inte minst, måste välfärden stärkas. Våra medlemmar måste kunna lita på att skolan är bra, att sjukvården fungerar och att barn- och äldreomsorgen är trygg. Därför måste resurserna till välfärden öka rejält. Det finns pengar. Vi har idag ett stort budgetöverskott och en mycket låg statsskuld. Men vi måste också få ett mer rättvist skattesystem. De rika måste bidra mer. Inte minst måste skatten på kapital öka.

Vi är medvetna om att delar av detta kan komma i konflikt med avtal partiet har slutit med andra partier i riksdagen. Men vi förväntar oss att det socialdemokratiska partiet sätter en politik för ökad jämlikhet främst.

Om det krävs strid för att vända utvecklingen får vi inte tveka, varken i politiken eller i avtalsrörelsen. För nu måste utvecklingen vändas. Nu måste klyftorna minska och jämlikheten öka.

Karl-Petter Thorwaldsson
LOs ordförande

Karl-Petter Thorwaldsson - manifestationen i Hallstavik 2013

Förbundsordförande Pontus Georgsson lämnar över "Cellulosaarbetaren" till Kalle Güettler

Arets Pappers kulturpris gick till författaren Kalle Güettler. Kalle är författaren, läraren med många strängar på sin lyra – eller snarare gitarr i Kalles fall! Sin lärarbana började han redan som 18 åring och då som gitarrlärare, vilket senare kom att resultera i att Kalle blev mellanstadielärare. Kalle var redan som barn förtjust i att skriva, men livet, lärarjobb, fru och tre barn kom emellan. När flickorna började gå hela dagar i skolan... drabbades Kalle av en oväntad omskakande betvingande lust. Nu talar jag inte om vilken drift som helst utan om ren, jungfrulig skrivlust!... det kändes som om ett länge undertryckt behov exploderade... Först tog Kalle ledigt från sitt lärarjobb... och skrev som en tok. "Det var som ett lyckorus. Från den stunden var jag fast..."

Det fick till följd att Kalle började jobba deltid på skolan och köra taxi på helgnätterna för att kunna skriva på dagarna. Efter att ha levt så närmare tio år drog Kalle och frun till landet i Häverö och han började arbeta på tisdagar som skolbibliotekspedagog i Hallstavik för att kunna ägna sig mer åt skrivandet.

Kalle debuterade 1990 med tonårsromanen, "Drömmen". Därefter har han gett ut över 25 barn- och ungdomsböcker. Varav "Monster serien", är den han rönt störst framgång med. Men Kalle har som sagt många strängar på sin

gitarr. Han har också gett ut drygt tio skolböcker med lärarhandledningar i såväl svenska, som geografi. Han har även gett ut en bok om Parkour – den franska gatugymnastiken! I vuxenboken, "Frivilliga: två unga människors kamp under andra världskriget"...berättar Kalle om sin farbror Jan och hans älskade Liv. Jan är först aktiv i den norska motståndsrörelsen och kom sedermera att stupa i Normandie. Genom gedigen efterforskning från olika källor, så som Riksarkivet, MUST, brittiska Public Record Office med flera, sätts Jan och Livs öde och liv in i ett större sammanhang.

Pappers kulturkommittés motivering lyder;

"Kalle Güettler har som inbäddad författare på mycket när håll följt avdelning 68 i Hallstavik på dess styrelsemöten och andra möten. I jubileumskriften, "En fackförening, ett samhälle, en fabrik del II" ter det sig som att Kalle har fått upp ett spår, som vi mitt i verksamhet förefaller ha missat. Ett paradigmskifte har skett mitt framför våra ögon, utan att vi varken har lagt märke till eller upptäckt det – bruksandan är bruten!"

Kalle tilldelas ett stipendium på 20 000 kronor samt statyetten "Cellulosaarbetaren" av Per Nilsson-Öst.

Conny Nilsson

ROBERT WAHLSTRÖM

I exil

*Orden flödade
över hela rummet.
Förlamade tanken.
Förkvävde känslan.
Förvisade visdomen.
Likgiltighetens skyddsrum
bepansrad
med cynismens murverk,
blev min
förrädiska tillflykt.*

PERNILLA WESTMAN

*Är detta vad du
ville bli
Önskade du inte att
vara själsligt fri*

*Fångad av krav
och uppstyrd tid
att få välja själv
innebär kamp och strid*

*Vart tog lugn
och ro vägen
säg vart det bara
en myt en sägen*

Som fotograf brinner jag för porträtt på människor och djur, speciellt hästar.

Har ridit sedan jag var liten och haft egna hästar, tränat och tävlat i både hoppning och dressyr.

När jag för några år sedan började fotografera mer på allvar och startade mitt företag, som jag har vid sidan om mitt vanliga jobb, så föll det sig rätt naturligt att börja fotografera hästar.

Dessa bilder tog jag en mycket tidig lördagmorgon förra sommaren.

Vi var tre stycken fotografer som klev upp mitt i natten för att fånga morgonens första solstrålar.

Hästen vi fotade var en sexårig vacker svart frieserhingst med namnet Martin af Vibbleboda.

En fantastisk häst med mycket energi och styrkevilja och som gjorde sig mycket bra på bild.

Vill man se mer av mina bilder så finns jag på Instagram på följande konton:

[horse_by_anna](#) eller [photo__by_ann](#)

Anna Jarlhäll

Våra medlemmar i samtal med Karl-Petter Thorwaldsson i LO-borgen

Det är inte riktigt vår när den här texten skrivs - men när jag tittar ut genom fönstret så bländas jag åtminstone av en glad sol på en klar himmel - så kanske skymtar den runt hörnet? Hoppas bara att vi inte fastnar i något trist jämnrått hela året!

Inom studiesidan kan vi definitivt påstå att vi skymtar våren då vi ligger i startgruperna för nästa fackliga grundkurs. De senaste åren har vi kört en FGU på höstsidan, och nu senast i november med avslutning i december. Det lite våryrsliga beror på att vi nu planerar att göra en facklig grundkurs också på våren (och förhoppningsvis även på hösten).

I förra numret av PappersMagasinet, vilket är ett tag sedan, hade vi precis klarat av kursdag 1 i höstens FGU. Dag 2 klarades av tio dagar senare. På förmiddagspasset den dagen kom Taisto och pratade om arbetsmiljö och Maria från lönekontoret berättade om det mesta som hade med lön att göra. På eftermiddagen kom Classe och Julia från Folksam för att berätta om Pappers medlemsförsäkringar, avtalsförsäkringarna och om varför det är viktigt att tänka på sin framtida pension redan i nutid. Efter de två kursdagarna var det dock inte slut på kursen, det var inte

ens början på slutet, utan möjligen slutet på början. Efter detta skulle ju också en motorisk övning utföras! Kropp och knopp skulle samverka för att skriva en utvärdering av kursdagarna. Överlag så hade deltagarna upplevt den som bra och lärorik. En av deltagarna skrev så här: "Jag fick under kursen en bra inblick i hur avdelningsstyrelsen arbetar. Motiverad att läsa kollektivavtalet och att hålla mig uppdaterad på de nya förhandlingarna etc. Överlag en bra dag"! Dessutom återstod fortfarande ett studiebesök i Stockholm. Kursdeltagarna fick själva välja om de ville åka till Riksdagen eller till LO-borgen. I demokratisk anda valdes då ett besök på LO.

På LO-borgen träffade vi ordförande själv, Karl-Petter Thorwaldsson. Ett fantastiskt faktum att han ville ta sig tid att träffa en liten grupp från Hallsta! Men också tidningen Dagens Arbete besöktes liksom Pappers förbunds kontor och Pappers A-kassa. Tyvärr kunde inte alla följa med då de inte kunde beredas ledighet från jobbet just den här dagen. Förhoppningsvis kan vi kompensera genom att bjuda in dessa till vårens studiebesök!

Åter till startgruperna så gjordes en omstöpning inför höstens FGU, då hade vi kört samma koncept från 2017.

Besök till förbundet och samtal med ombudsmänn Micke Nilsson och Marcus Bolin

Nu blev den än mer lokal. Slopades gjordes förbundets medverkan, åtminstone för de två första dagarna, liksom Runö-skolans och ABF:s. In med mera av det som finns på plats redan, som tex tidigare nämnda lönekontor. Den omstöpningen avser vi fortsätta med tills nästa facelift blir nödvändigt. Smärre omstuvningar kan ändå bli nödvändig då det alltid, oavsett hur lokalproducerat det är, ändå finns svårigheter med att få alla människor på plats vid "rätt" tillfällen. Men som det ser ut i dagsläget lutar det åt en utbildning i månadsskiftet mars-april.

Något annat studieorganisationen nu jobbar med är ett önskemål från kontaktombuden – nämligen en kurs i motorsågskörning! Således något ganska annorlunda jämfört med en FGU. Motorsågskörkort är sedan den 1 januari 2015 ett lagstadgat krav för de som arbetar med motorsåg. För att kraven ska uppfyllas ska man ha avlagt och godkänts i ett teoretiskt och ett praktiskt prov. Det arbete som är reglerat i lagen, AFS 2012:1, innefattar allt det arbete som utförs med motorkedjesåg och röjsåg.

Studiesidan har varit i kontakt med olika utbildningsanordnare för att undersöka möjligheterna att anordna en utbildning. Men naturligtvis behövs också en grön lokal med oändlig takhöjd för den här typen av utbildning. Vi har egentligen klartecken på båda, men utbildarna verkar just nu vara väldigt upptagna. Troligen på grund av att det är högt tryck på utbildningar. Ett möjligt scenario även när avd 68 drar igång sin utbildning!? Kanske finns potential att det blir en ny utbildningsraket liksom solcellsbyggandet eller matlagningskurserna för män var för en del år sedan.

För att fördjupa sig i hur en utbildning kan se ut har studieorganisationen själv varit med som observatör på en motorsågsutbildning härförliden. Det blev en lärorik förmiddag i trevliga människors lag. I halvtid gjordes en öppen eld upp och ett teoretiskt prov sattes i händerna på

Besök till tidningen Dagens Arbete och möte med redaktionschef Gunilla Ericson

Möte med A-kasseföreståndaren Petra Andersson

studieorgen (de andra slapp då de i princip redan var redo för uppkörning). Testprovet innehöll 12 frågor. Vid 0 rätt var rekommendationen att klippa startsnöret och plombera sågen! Studieorganisationen hade genom motorsågsbrummandet ändå lyckats snappa upp en del under dagen och klarade 8 rätt och slipper därmed att bli en klippare och hade dessutom gjort sig förtjänt av en belöning i form av en grillad vildsvinskorv med chili!

Men det är inte bara för yrkespersoner och professionella motorsågsbrukare som ett motorsågskörkort är nyttigt och användbart att ha. Även för dig som bara använder motorsågen utanför arbetet, till exempel i trädgården eller på vedbacken, är ett motorsågskörkort och de kunskaper du får med det väldigt användbara. I de olika kurserna lär man sig flera olika tekniker och färdigheter som man kan använda för att göra sitt motorsågande både mer effektivt och säkrare. De olika motorsågsutbildningarna och klasserna bygger på varandra, vilket gör att du måste ha gått kursen för klass A innan du kan ta kursen för klass B etc. En mängd olika nivåer finns (A, B, C, S, D, E, F, I, V) men i vårt fall kommer vi att koncentrera oss på A ("grundläggande motorsågning") och B ("grunder i trädfällning").

Anders Lidén

Studieorganisatör

Dagslända spelar på Kröns. Foto Roger Berglund

Dagslända sjunger Stig Dagerman

Stig Dagerman (1923-1954) är journalisten och författaren som ibland verkar ha blivit bortglömd. Men så dyker han upp igen och gör sig påmind. I bokform, i musiken, på teatern eller vid prisutdelningar. Senast för ett par månader sen då musikgruppen Dagslända (se PM nr 4 2019) släppte sin CD-skiva "En vandring på Dagermans Stig". Flera har sjungit in Dagerman t ex Hawkey Franzen, Turid och Bengt Söderhäll & Urban Forsgren men den som först nådde ut till en bredare publik med tonsatta texter av honom var nog ändå Fred Åkerström som på sin skiva Dagsedlar åt kapitalismen (1967) hade med fem visor av Stig D. När Dagslända nu ger ut 18 visor är det med Rolf Hedins musik och med gruppens egna arrangemang. Är man bekant med Dagerman känner man igen de flesta texterna men musiken är ny och tilltalande. Texterna skrev Dagerman som Dagsedlar för tidningen Arbetaren under åren 1944-54 och 16 av skivans visor finns med i boken Dagsedlar (Federativs 1954). Har säkert lyssnat 20 gånger på skivan och det är njutbart

varje gång. Personliga favoriter är Ett skepp kommer lastat, Folket är här och Till Käthe Kollwitz. Däremot har jag svårt att förstå det radikala med att stå vid sidan av och kritisera de som faktiskt demonstrerar för ett bättre samhälle som i Dagen efter. Kanske är jag för känslig inför den texten. Vill ändå avsluta med några av skivans bästa rader; Jorden kan du inte göra om / Stilla din häftiga själ! / Endast en sak kan du göra / en annan människa väl / Men detta är redan så mycket / att själva stjärnorna ler / En hungrande människa mindre / betyder en broder mer. Dagslända består av Malin Berglund, Daniel Lööv, Csaba Harka, Lars-Magnus Ejderholm och Rolf Hedin.

Roger Berglund

Stig är född i Älvkarleby. Han var en av de mest framträdande författarna inom den svenska fyrtiotalismen och erhöll Svenska Dagbladets litteraturpris år 1946. Trots sin tidiga död hann han författa fyra romaner och ett större antal noveller, teaterpjäser, dikter, dagsverser och reportage.

■ VAD FÅR JAG FÖR PENGARNA?

Ofta vill man som medlem veta vad man får för sin medlemsavgift. Med det synsättet blir du som medlem en kund till organisationen och då blir medlemsförmåner viktiga. Och förmåner är viktiga. De skapades för att trygga dig som medlem och din familj med olika försäkringar. De ger dig också goda möjligheter till en bra pension när du väl slutar att arbeta. Men medlemskapet ger dig mer än bara förmåner.

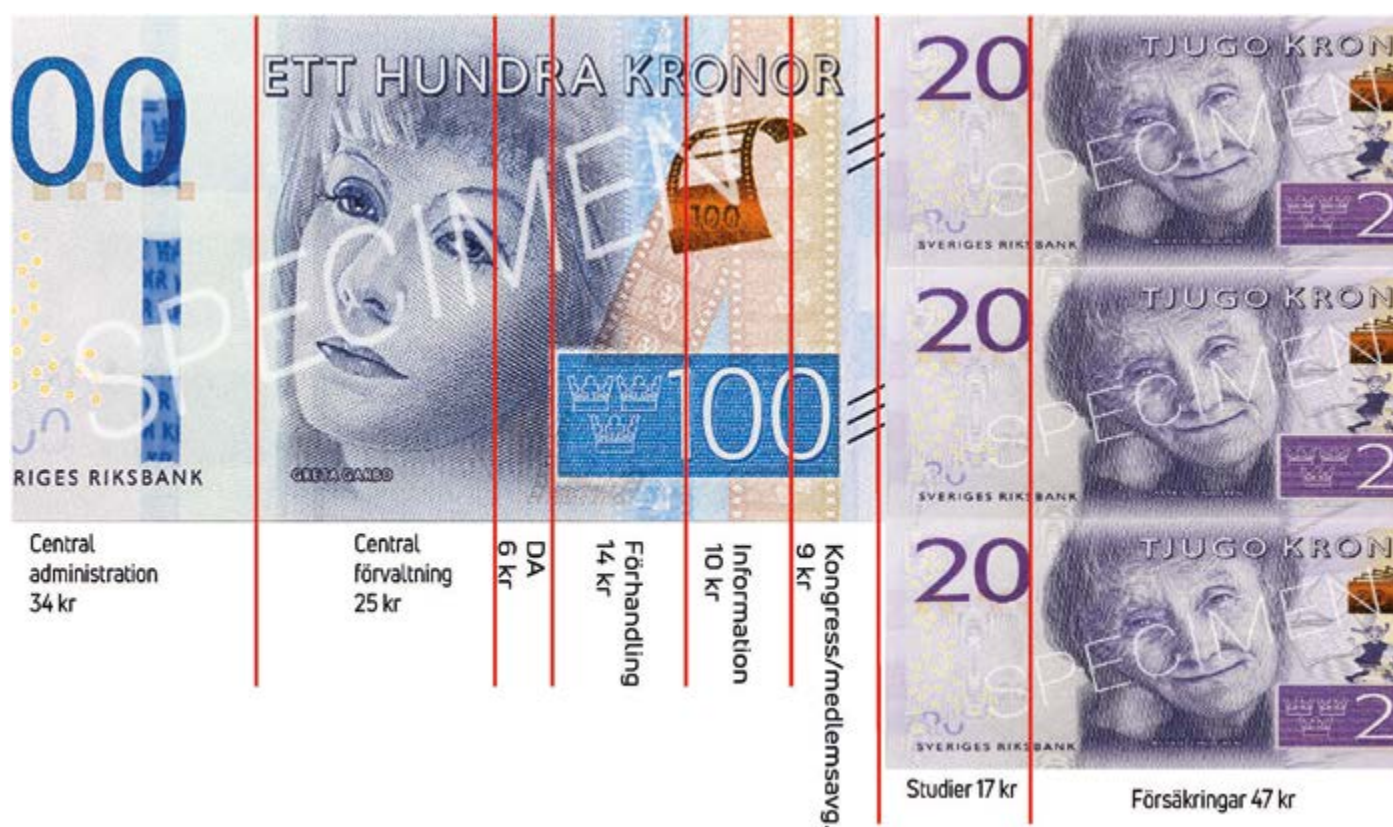
Fackets verkliga uppdrag är att tillsammans hävda våra intressen mot arbetsgivarna och i samhället. Vi ska använda vår gemensamma styrka för att försöka förbättra löner och villkor på arbetsplatsen. En hög organisationsgrad, dvs. hur många av de anställda/kollektiva som är anslutna till facket, skapar styrka och trovärdighet. Om den makten används med ansvar får facket större inflytande i samhället. De som står utanför facket utsätter föreningen för risken att tappa makt och inflytande. Dessutom låter man medlemmarna, som är anslutna till facket, ensamma bära kostnaden för den gemensamma nyttan.

Tillsammans skyddar vi dem som har det svårast. Alla kommer inte att utnyttja de försäkringar vi har. Alla kom-

mer inte att behöva hjälp av facket. Men vi sluter oss samman solidariskt och hjälper dem som behöver det mest. Det går inte heller att veta i förväg om vi själva kommer att behöva hjälp en dag. Men som medlem i facket kan man vara trygg av att stödet finns där.

Vi tror på allas lika värde och allas rättigheter. Med detta budskap försöker vi påverka politiken och hela samhällsbygget. När vi arbetar betalar vi skatt. Skatten används till att bygga upp samhället och välfärden – för skola, vård och omsorg, för vägunderhåll och kollektivtrafik etc. Det ger oss en bra välfärd genom hela livet. Via skatten betalar vi tillbaka för den vård och omsorg vi fick som barn, och vi betalar den vård och omsorg vi får när vi blir äldre. Den fackliga organisationen ser det därför som sin uppgift att försvara en skattefinansierad generell välfärd. Värdet av den kan vara många tusen kronor i månaden för en enskild medlem jämfört med om detta skulle betalas ur den egna plånboken.

Aleksandar

Nyheter i pensionssystemet

Den första januari i år hände det något. Vi fick ändrade regler i vårt allmänna pensionssystem. Vi har märkt att det råder en osäkerhet kring förändringarna och vad de innebär för oss som individer. Så vi får försöka att reda ut det.

Först lite om varför dessa förändringar sker. Vi lever allt längre. Medellivslängden ökar med ca 1,7 per år. Eller 3,5 timmar per dygn. Den som är född 1955 beräknas leva till 87 år. Den som är född 1995 beräknas bli 91 år. Samtidigt så kommer de unga in senare i arbete. Den som är född 1955 kom in i arbete vid 16 års ålder. Dagens unga kommer in senare på arbetsmarknaden p.g.a. längre studier.

Det gör att tiden i arbete blir kortare och tiden som pensionär blir längre. Det är under tiden i arbete som vi tjänar in vår pension. Till den allmänna pensionen sätts det av motsvarande 18,5% av vår lön. Pensionsutbetalningarna skulle minska eftersom mindre pengar då skulle räcka under längre tid som pensionär. Så därför har riksdagen bestämt att pensionssystemet nu får förändringar.

Det som händer är att åldersspannet då vi kan gå i pensi-

on förändrades. Sedan 1995 har vi haft rätt att ta ut pension från 61 års ålder och att kvarstå i vår anställning till 67 års ålder. Det har nu ändrats till tidigast 62 år och rätt att ha kvar anställningen till 68 år. År 2023 ändras spannet till 63 – 69 år.

År 2026 så kommer pensionsåldern att automatiseras. Den kommer att kopplas till något som heter Riktålder. Riktåldern förändras utifrån förändringar i medellivslängden och kommer år 2026 att vara 67 år. Pensionen kan tidigast tas ut 3 år innan riktåldern, alltså 64 år och rätt att jobba till 70 år 2026. Själva tanken med riktåldern är att av ökningen av medellivslängden så ska två tredjedelar läggas på arbetslivet och en tredjedel på pensionslivet.

Åldern för rätt till Garantipension ändras också och följer socialförsäkringarna med. Det betyder att rätten till A-kassa och Sjukförsäkring följer med. Många tror att dessa förändringar görs för att spara pengar till statskassan med det är fel. I och med att socialförsäkringarna kan utbetalas längre i livet så kostar dessa förändringar mycket mer för statskassan än vad som sparas.

Tittar vi på hur prognoserna ser ut så blir konsekvenserna så här för olika åldrar.

<i>Född år</i>	<i>Tidigast i pension</i>	<i>Rätt att jobba till</i>	<i>Rätt till socialförsäkringar till</i>
1961	63 år	69 år	66 år
1963	64 år	69 år	67 år
1971*	65 år	70 år	68 år
1982*	66 år	71 år	69 år
1988*	67 år	72 år	70 år

**= prognos*

Som ni antagligen förstår så kommer de som är unga idag att behöva gå i pension senare. De som lämnar skolan nu kommer att få jobba ännu senare i livet. De kommer dock att leva längre tid som pensionärer än vad dagens pensionärer gör. Hur ska då en som är född på 90 talet kunna sluta jobba vid 65? Sluta jobba går ju alltid, frågan är hur försörjningen ska lösas. Att lägga undan till pensionen i tidig ålder är viktigare idag än någonsin.

Ni som medlemmar i Pappers kan träffa Julia från Folksam i Röda villan. Det tar en timme ca och kostar ingenting utan det är en medlemsförmån. En kväll med information kring pension kommer att anordnas den 11 mars i Folkets Hus kl 17.30 – 19.30. Prata med Ulrika på avdelningen så bokar hon in er.

Källa till fakta: Pensionsmyndigheten

HAR DU HITTAT NYCKELN?

På andra sidan jobbet väntar en ny frihet och drömmar som kan bli verklighet. Med en schysst tjänstepension vill vi ge dig möjlighet att leva som du önskar. Nästan en halv miljon kunder har hittat sin nyckel till en schysst pension hos oss.

PEKING

I början av december förra året var jag på ett kort besök i Peking. Det var sista stoppet på en jordenruntresan och eftersom jag kom från Malaysia och skulle vidare till Sverige kunde jag utnyttja möjligheten att stanna upp till 144 timmar utan att i förväg ansöka om visum. Eftersom jag visste att jag skulle landa efter klockan 1 på morgonen så hade jag bokat ett hotellrum i närheten av flygplatsen. Jag kom i säng så sent så att jag missade hotellfrukosten följande morgon. Jag blev sedan skjutsad tillbaks till flygplatsen och tog tåget in till Pekings järnvägsstation. Jag hade i förväg skrivit ut bokningsbekräftelsen från mitt vandrarhem med en dåligt detaljerad karta. Vad jag inte hade tänkt på var att google maps inte fungerar i Kina, så jag fick leta en bra stund innan jag lyckades hitta till vandrarhemmet.

Vandrarhemmet var centralt beläget i ett lugnt område ungefär mitt emellan de två stora sevärdheterna som jag hade planerat att se, nämligen den förbjudna staden och himmelens tempel.

Himmelens tempel är ett taoistiskt tempel och det började byggas år 1420 och det täcker ett jättestort parkområde på 2,73 km². Byggnaden på bilden är den årliga bönen hus och här bad kejsarna om goda skördar.

Personalen på vandrarhemmet hjälpte mig att boka en bussresa till Kinesiska muren till nästa dag. Den delen av muren som jag besökte hette Mutianyu och låg cirka 7 mil från centrala Peking. Jag lämnade vandrarhemmet redan före klockan sex på morgonen och tog tunnelbanan 3 stationer bort där jag fick vänta en stund innan jag blev upphämtad av en turbuss. Bussresan till Mutianyu tog en och en halv timme. Väl framme kunde man åka linbana upp för berget men jag valde att gå i trappor hela vägen till muren. Det var kallt i luften på morgonen men med klart och soligt väder med en god sikt över det vackra landskapet som omgav muren. På min väg passerade jag 10 vaktorn innan jag nådde till det högst belägna tornet som var öppet för besökare. Jag tror att det var en bra årstid att besöka kinesiska muren på vintern med mycket mindre trängsel än under högsäsong.

Nästa dag tog jag tunnelbanan till den förbjudna staden. Den förbjudna staden var kejsarens palats från det att den

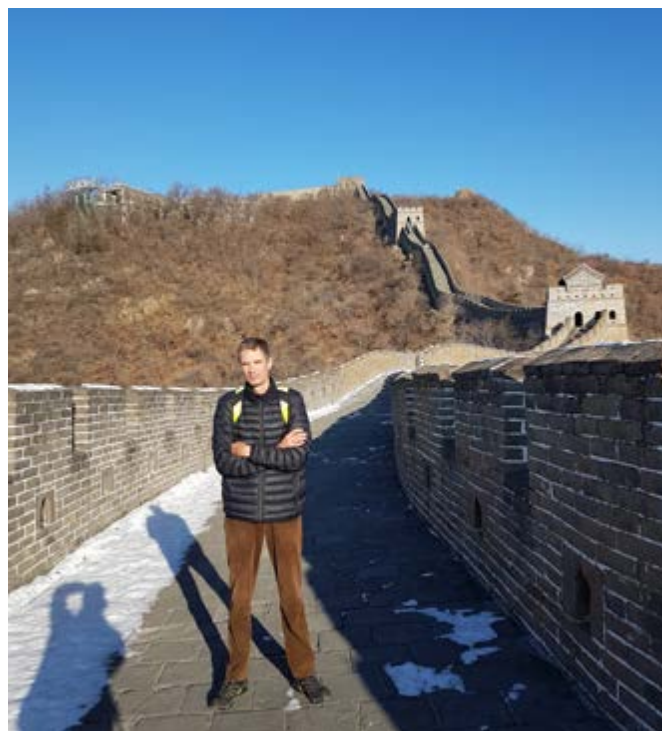

Vandrarhemmet Peking station hostel

invigdes år 1421 fram till att Quingdynastin störtades år 1911. Det är till ytan världens största palats med nästan 1000 byggnader innehållande över 9000 rum.

På kvällen hittade jag en restaurang som hade Peking Anka som specialitet.

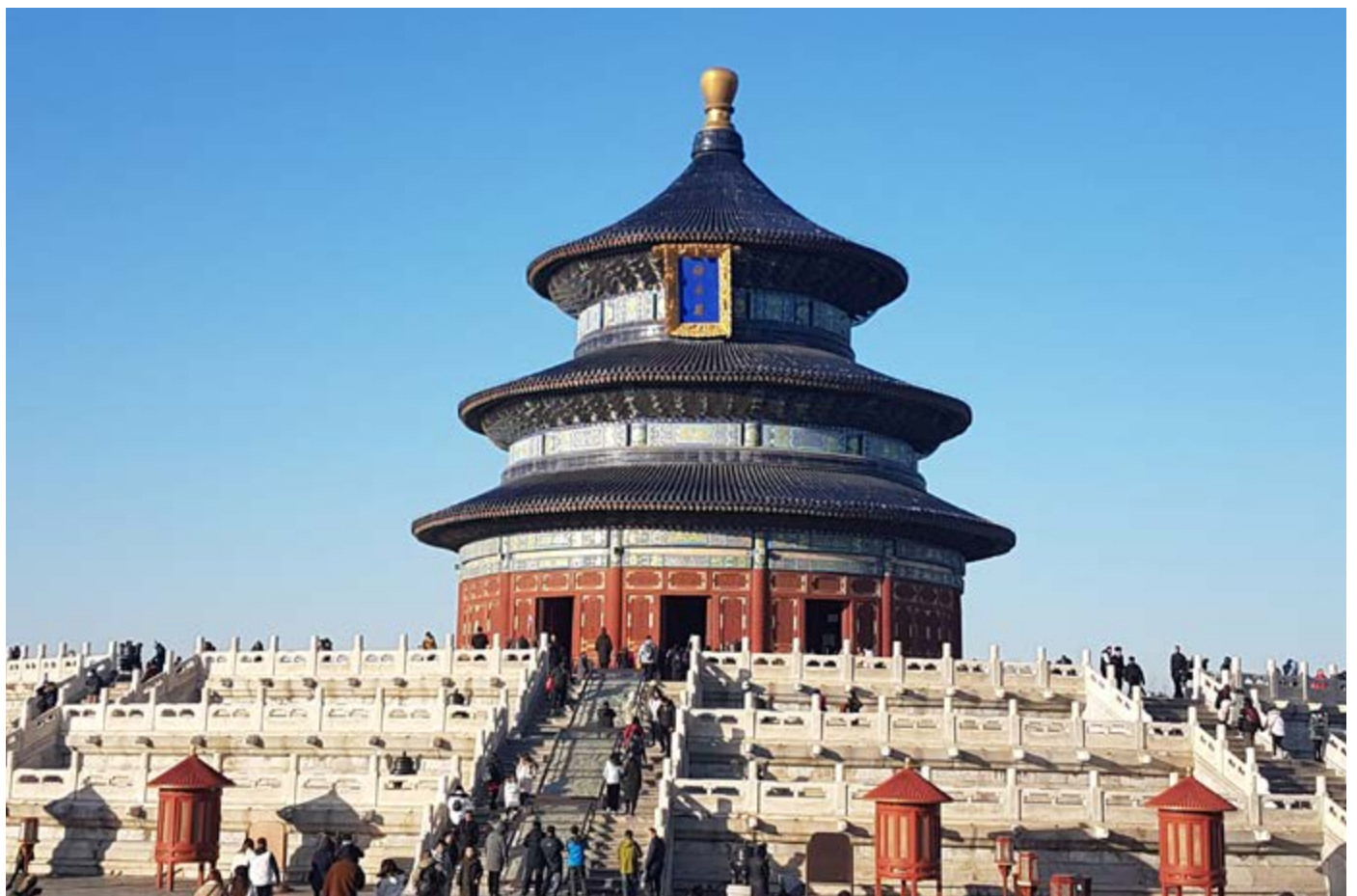
Efter tre trevliga dagar i Peking och med träningsvärk i benen efter alla trappsteg vid kinesiska muren lämnade jag staden följande morgon och flög via Helsingfors hem till Sverige.

Kinesiska muren

Förbjudna staden

Himmelens tempel

Peking anka - förberedelsen

Peking anka

Kanon vid kinesiska muren

PEKING

Land: Folkrepubliken Kina

Befolkning: 19 612 368 (2010)

Borgmästare: Chen Jining

Grundad: Ca 1045 f.Kr

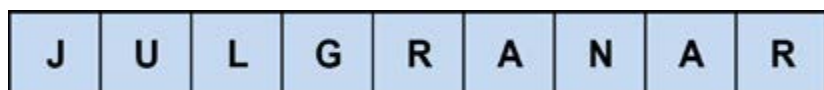
Riktnummer: 10

Area: 16 801,25 km²

Kinesiska muren

NR 4 KRYSSLÖSNING

Vinnare av kryss nr 4 är:

- 1: pris **Stefan Pettersson**, Huvudlab
2: pris **Jonny Messing**, UH centralt

MATLAGNING

Kryddstekt kyckling med tabbouleh och avokado - 4 personer

Du behöver:

- salt och peppa

Tabbouleh

- 4 port bulgur
- 4 tomater
- 2 rödlökar
- 2 dl grovt hackad persilja
- 2 avokador
- 1 citron
- 2 msk olivolja

Kyckling

- 1 tsk salt
- 1/2 tsk nymald svartpep.
- 1 tsk chilipulver
- 1 tsk spiskummin
- 1 krm mald kanel
- 500 g kycklingfiléer
- 1 msk olja

Gör så här

Sätt ugnen på 175°C.

Tabbouleh: Koka bulgur enligt anvisning på förpackningen. Låt bulgurn svalna något.

Kyckling: Blanda kryddorna och gnid in kycklingfiléerna med kryddblandningen.

Bryn kycklingen i oljan i en het stekpanna ca 2 minuter på varje sida. Lägg filéerna i en ugnssäker form och sätt in den mitt i ugnen tills kycklingens innertemperatur är 72°C, ca 12 minuter

Starta timerStarta timer

Tabbouleh: Tärna tomaterna och skala och hacka löken. Hacka persiljan grovt. Dela, kärna ur och gröp ur avokadoköttet och skär det i tärningar.

Pressa saften ur citronen i en skål och rör ihop med olivoljan. Blanda bulgur, tomater, lök och persilja och dressing. Vänd ner avokadon.

Servera kycklingen med tabbouleh.

40 min

Glöm inte!
Att bara du som är medlem i Pappers får juridisk rådgivning och stöd om du hamnar i konflikt med arbetsgivaren.

KRYSSET BÖRJE NORDSTRÖM

Dags för ett nytt kryss. Du behöver inte lämna in hela krysset när du löst det. De bokstäver som hamnat i de tonade rutorna bildar ett "lösenord".

Lämna in detta lösenord tillsammans med ditt anst-nr, namn och avd. så deltar du i dragningen.

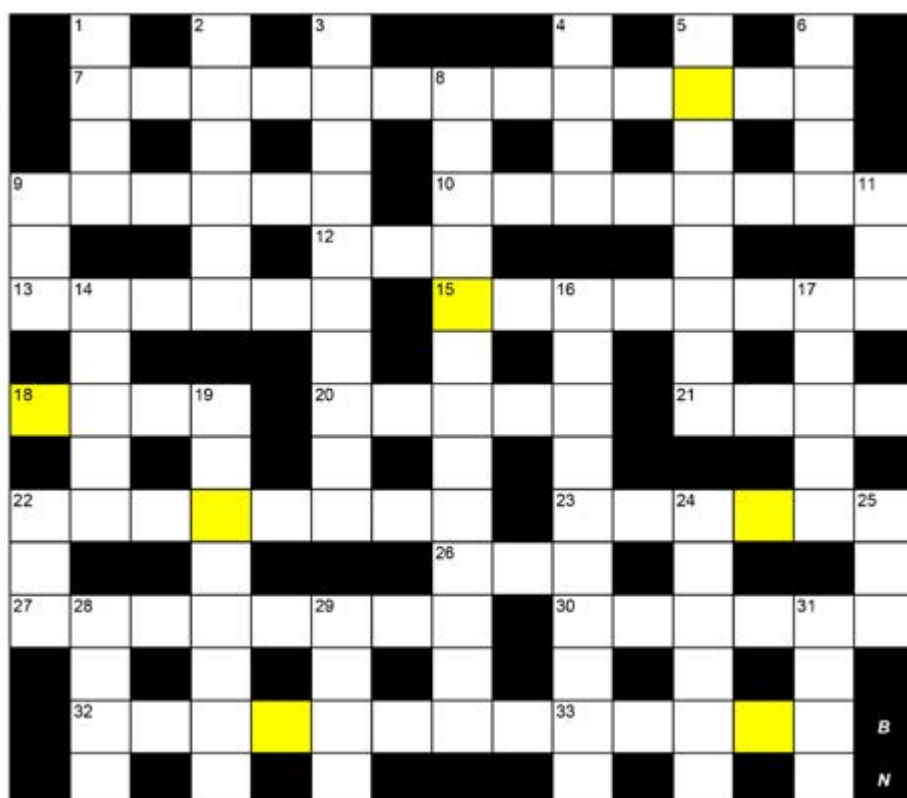
Du kan även maila lösenordet till oss :

avd.68@holmenpaper.com

Bland de inlämnade rätta svaren kommer vi lotta ut:

1: pris 2 st trisslotter

2: pris 1 st trisslott

Gör som andra- läs PappersMagasinet

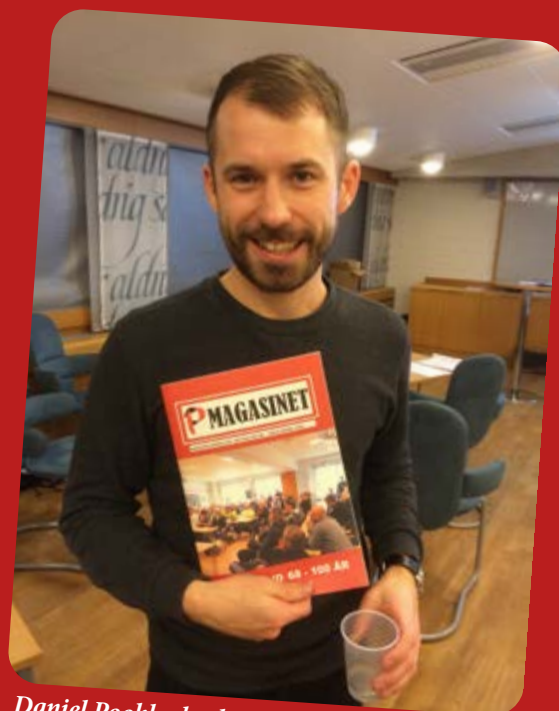
Anders Ygeman energi- och digitaliseringsminister

Jenny Höök LO-sektionen Norrtälje

Anita Erkus rektor Runö-skolan

*Daniel Poohl vd och ansvarig utgivare
för tidskriften Expo*

LAYOUT: Pappers avd 68

FRAMSIDA: Aleksandar Srndovic

BAKSIDA: Roger Berglund

NÄSTA NR: Maj 2020

ANSVARIG UTGIVARE:

Pappers avd 68

REDAKTIONEN:

Anders Lidén

Taisto Hautala

Aleksandar Srndovic

Mikael Holmberg

Roger Berglund

KONTAKT:

Pappers avd 68

Tyskavägen 1

763 81 Hallstavik

0175 26 390

www.avd68.com

